

Novice

Nesreče

Smrt dijakinje pod avtomobilom. 13 letna dijakinja Brigita Gajšek iz Stritarjeve ulice v Mariboru se je podala 27. X. zjutraj v šolo. Pred Kučerjevo gostilno v Studencih jo je pri prekoračenju ceste podrl tovorni avto mariborskega prevoznika. Gajšekova je padla pred avtomobil in ji je kolo zdrobilo glavo ter je bila koj mrtva.

Podlegla prometni nesreči. Zadnjič smo poročali, kako so se odprla na tovornem avtomobilu v Mariboru pri kemični preiskovalnici v Vrbanovi ulici vrata kabine in je padla na cesto z otrokom v naročju gospa Pavla Štok, soproga trgovca iz Kamnice. Gospa si je prebila pri padcu lobanjo in je umrla na posledicah doma 26. X. Rajna zapušča moža z dvema otročema.

Pri delu padel v Dravo in utonil. Leseni most čez Dravo v Lapeku pod Mariborom popravljajo. Pri teh delih je bil zaposlen tudi Jožef Zelenko, 25 letni zidar-ski delovodja iz Podvincev pri Ptuj. Zelenko je sedel na tramu, katerega so spuščali po škripcu proti Dravi. Naenkrat so pa vrvi popustile in tram z Zelenkom vred je padel v reko, katera ga je odnesla. Smrtno ponesrečeni zapušča ženo z majhnimi otroci.

Hudo opečen od vrelega apna. Voznik Mihael Arzenšek je peljal kripo živega apna iz Maribora proti Zg. Hočam. Med potjo ga je dobil nalive in omočeno živo apno je razgnalo kripo. Vrela apnena brozga se je razlétela na vse strani in je tudi Arzenška precej opekla po nogah ter hrbtu. Hudo poškodovani se zdravi v mariborski bolnišnici.

Zastrupljenje z gobami. V Radizelu pri Slivnici v daljni mariborski okolici sta nabrali v gozdu strupenih gob 68 letna bivša posestnica Marija Trenta in njena 42 letna hči Katarina Zrinšek. Ko sta pojedli pripravljene gobe, se je pojavilo zastrupljenje in so jima rešili življenje še le v mariborski bolnišnici.

Rimom), ki je star blizu 80 let in bolan, je odpeljan Bog ve kam. Potniki, ki so bili v teh krajih, poročajo, da so našli mnogo ukrajinskih duhovnikov obešenih na drevesih. Zla usoda je tudi zadela politične voditelje nacionalnega ukrajinskega (rusinskega) gibanja, mnogo jih je v zaporih, ki jih najbrž ne bodo več zapustili. Ljudstvo pa je zelo osiromašilo, zlasti v poljskih krajih, ki so prav mnogo trpeli radi vojne.

Vera — naša trdnjava. O priliki instalacije novega škofa v Kassi je ogrski ministrski predsednik grof Teleki imel pozdravni nagovor, v katerem je med drugim rekel: »Pozdravljam vas v težkih zgodovinskih časih, ker duša mislečega človeka v borbi stvari in idej zopet najde pot k večni resnici, k večnim idejam in zato tudi k Cerkvi. Vera nam je danes najmočnejša trdnjava. Če se človek malo poglubi v sebe, čuti, kako majhen je, in spozna, da je vse na svetu minljivo ter da je vera edina moč, ki nam v sedanjem težkem razdobju more pomagati. Zato

Požari

Požigalčeva roka na delu

Naš list je poročal, da je uničil ogenj pred nedavnim iz še danes nepojasnjenega vzroka v Lukanji vasi pri Slov. Bistrici gospodarsko poslopje posestniku Boštjanu Javornik.

V noči na 24. X. se je pojavil v isti vasi rdeči petelin na žagi posestnika Jožefa Korošec. V najkrajšem času je bila cela žaga v objemu plamenov. Preden je pribrzela pomoč, se je ogenj razmahnil na mlín ter gospodarsko poslopje in je bila cela naselbina v največji nevarnosti. Gasilcem iz Slov. Bistrice je uspelo, da so nesrečo zaježili in oteli Korošcu stanovanjsko hišo. Razen že omenjenih poslopij je zgorelo več vagonov rezanega ter stavbenega lesa. Škoda znaša 200.000 din, a je le delno krita z zavarovalnino.

V obeh požarnih slučajih v Lukanji vasi gre za peklensko delo požigalčeve roke, katero z vso vnmemo zasleduje orožništvo.

Italijanska kraljica Helena je hči rajnega črnogorskega vladarja Nikite

Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem diščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3—4 kozarce, zaželjeno odprtje in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovo« vodo.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

mora poleg njega, ki vodi v političnem življenju, stati zastavonoša in branitelj vere, ki ima nalogo, da upravlja duše v težavnih časih ter jih vodi preko minljivih reči. Zato pozdravljam škofa v Kassi kot branitelja vere.

Tečaji duhovnih vaj za može in fante. V Domu duhovnih vaj v Ljubljani (pri cerkvi sv. Jožefa) bo to leto za fante samo en splošen tečaj, in sicer od 6. do 10. novembra. Za može bosta dva tečaja: od 13. do 17. novembra in od 11. do 15. decembra. Vsak tečaj se začne prvi dan ob 6 zvečer, konča pa zadnji dan zjutraj. Vsi drugi tečaji so že oddani za organizacije KA. S tem preklicujemo tečaje, ki so bili objavljeni v Glasniku Srca Jezusovega. — Ker so tečaji skrženi in je prostor v Domu omejen, prosimo, naj se vsak, ki želi letos opraviti duhovne vaje, čimprej prihlasi. Vsak udeleženec dobi v Domu svojo sobo. Za vso postrežbo, hrano, stanovanje in druge stroške plača za ves čas 100 din. — Priglasite se na naslov: Dom duh. vaj sv. Ignacija, Ljubljana, Zrinjskega tr 9.

General Georges, šef francoskega generalnega štaba

Razne novice

Cenj. dopisnikom in oglaševalcem! To številko »Slov. gospodarja« smo zaključili v ponedeljek, 30. X., popoldne radi praznika Vseh svetnikov v sredo. List je bil odpremljen s pošto že v torek, 31. X., ker na praznik pošta ne dela.

Nova telefonska napeljava. Na posredovanje poslanca Gajška je bila zadnja nedeljo v Libeličah na Koroškem slovesno otvorjena in blagoslovljena nova telefonska govornica. Blagoslovitev je opravil g. dravograjski prošt M. Munda. Nova telefonska napeljava je dolga 8 km.

Sanatorij v Mariboru, Tyrševa 19, prej Gospodarski, telefon 23-58, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda 120 din, II. razreda 80 din. Vodja specialist za kirurgijo dr. Černič. 964

Obžalovanja vredni slučaji

Cela bala sukna ukradena. V Pošvo trgovino na Aleksandrovi cesti v Mariboru sta prišla lepo oblečen moški ter ženska ob času, ko je bilo največ kupcev. Pomocnik je moral pred ta par nametati s polic razno sukneno blago, katerega sta pregledovala ter izbirala. Slednjič sta odšla, ne da bi kaj kupila. Ko je trgovec zopet pospravljaj nagradeno blago, je opazil, da mu je zginila cela bala sukna in

Častniki poljske legije v Parizu

je oškodovan za 1600 din. Tatinski par zasleduje policija.

Oplenjeno stanovanje pismonoše. V Marksovi ulici v Studencih pri Mariboru se je spravil vlomilec nad stanovanje denarnega pismonoše Božičeva ob času, ko je bil gospodar odsoten. Neznanec je stikal za denarjem, ker pa tega ni bilo, je stanovanje oplnil in povzročil pismonoši do 3000 din škode.

Hudo poškodovan natakak. Iz Ptuja poročajo: Korošec Aleksander, 36 letni natakak iz Maribora, se je srečal v Moškanjcih z nekim znancom, ki je pri vojakih baje kot predpostavljen prehujo z njim ravnal. Korošec je izrazil priliko in mu prisolil dve zaušnici. Napadeni pa je izvlekel nož in Korošcu na mestu razparal trebuh. Korošec leži v ptujski bolnišnici in je njegovo stanje zelo resno.

Trgovko oškodoval za 11 tisoč din. V Stojncih pri Ptuj je posestnik Stanko Kostanjevec izmaknil trgovki Mariji Legvard za 10.000 din špecarije ter drugega blaga in za 1000 din čebule. Prijeti in sodišču izročeni tat je imel od trgovine ključ in je lahko počasi izmikal, ker je stanoval v isti hiši, v kateri je trgovina.

Izpred sodišča

Znatno zvišana kazen. Lani, 16. XI., je bila umorjena stara preužitkarica Neža Lubej z Janškega vrha pri Ptujski gori. Zločin so povzročili prepiri radi preužitka. Umorjena je izročila svoje posestvo nečakinji, ki se je poročila z Janezom Letonjo in si je stara izgovorila običajno preskrbo. Novemu gospodarju, ki je dobil zaštonj posest, je stara dobrotnica predolgo živela in je sklenil, da mora s pota nasilnim potom. Nagovoril je svojega hlapca Janeza Nerata, da je staro ženo proti obljubi nagrade 1000 din na večer na povratu z dela proti domu ubil z železnim teležnikom. Ko so našli starko umorjeno, je padel takoj sum na Letonjo, katerega

VELIKA
BLASNIKOVA
PRATIKA
je izšla
1940

so tudi zaprli. Mož bi se pa bil izmazal, ker je imel pričo hlapca Nerata, ki bi bil na razpravi prisegel, da je bil gospodar ob času zločina zaposlen daleč v gozdu s spravljanjem drv. Nekaj dni pred razpravo pa je prišel nepričakovano preobrat. Državno tožilstvo v Mariboru je dobilo pismo brez podpisa, v katerem se

obvešča, da stare Neže Lubej ni ubil Letonja, temveč njegov hlapec Nerat. Ta je bil na podlagi tega aretiran ter je priznal, da ga je Letonja pregovoril, naj starko ubije, kar je tudi storil. Na podlagi tega priznanja se je vršila v Mariboru razprava, pri kateri je bil obsojen Letonja na 20 let, Nerat pa na 10 let. Ker se je pa državni tožilec pritožil radi preizkne kazni, je kasacijsko sodišče v Zagrebu isto zvišalo. Mariborsko okrožno sodišče je dobilo 24. X. sporočilo iz Zagreba, da se zviša Letonji kazen na dosmrtno ječo, Neratu pa na 15 let robije. S to razsodbo je končnoveljavno odmerjena zaslužena kazen za dvojni zločin, katerega so rodili prepiri za preužitek!

Slovenska Krajina

Prekmurje. Na predlog vojnega ministra so kraljevi namestniki odobrili spominsko svetinjo za osvobodilne boje Prekmurja, štajerskega in Koroškega. Do spomenice s trakom osnovne rdeče barve bodo imeli pravico oni borci, ki so se v času od 29. oktobra 1918 pa do 5. maja 1920 borili za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije. Oni pa, ki so v tem času sodelovali kot vzdrževalci reda in miru, imajo pravico do svetinj z osnovno modro barvo. Tozadevni seznam bo sestavilo vojno ministrstvo na podlagi točno potrjenih podatkov. Za svetinjo se ne bo plačevala nikaka taksa. Na licu svetinje je dvo-glavi beli orel s krono, ki brani naše severne kraje, ki so označeni v grbih. V sredini je grb županije Zala (Zalavármegye).

Murska Sobota. Pred dnevi so začeli z regulacijo Aleksandrove ceste tudi pred Trgovskim do-

Pri ženah, ki več let trpe na težki stolici, deluje vsakdanja uporaba naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj in zvečer po četrtinki kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo »Franz-Josefovo« vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

mom, kjer je bila cesta v najslabšem stanju in popravila zelo potrebna. S tem bo glavna cesta naše metropole lepo urejena. — Ni še dolgo od tega, da smo na tem mestu poročali o medzbojnom obračunavanju dveh mlajših fantov, zaradi katerega je eden moral v bolnišnico. Komaj pa se je prej ranjeni M. vrnil iz bolnišnice, je že poiskal svojega napadalca na njegovem domu ter ga ugriznil v uho. Zadevo bo dokončno razčistilo sodišče. — V deževnih jesenskih dneh je božja deklica smrt pridno na delu. Komaj smo pokopali priljubljeno gospo Rituper, že je smrt pobrala tudi go. Benko Julijo, taščo priljubljene gostilničarja Šavla v Črnelavcih. Obe pokojnici sta dočakali lepo starost in ju je na poslednji zemeljski poti spremljala velika množica ljudi. Naj počivata v miru! — 12. oktobra t. l. je v Nemčiji umrl grof Ladislav Sapary, bivši veleposestnik v Prekmurju in lastnik soboškega gradu, v katerem se nahaja sedaj okrožno sodišče, davčna uprava, občinski urad itd. Starejši ljudje-vojaki se ga še dobro spominjajo kot vojaka, ker je vodil avstro-ogrsko četo pri okupaciji Bosne in Hercegovine. Pravijo, da je v poslednji volji (oporoki) izrazil željo, da bi bil pokopan v M. Soboti v rodbinski grobnici kat.

V mrežah greha

41

»Kri-iz?« je vprašal zategnjeno. »Morda tudi molek za vašo milostljivo?!«

»Seligman,« je z jokavim glasom prosil Štern. »Razumite me! Križa ne bom kupil zase; nekemu jetniku v Ellingtonu sem ga obljubil.«

Nato je začel pripovedovati vso zgodbo. Na koncu je vprašal:

»Povejte, ali morem storiti drugače?«

Z Izakovega obraza je izginila posmehljivost. Šel je v skladišče in se je kmalu vrnil z lepim križem v roki. Položil ga je na pult pred Šterna.

»Koliko stane?«

»Štiri dolarje.«

»Dva dolarja bo dovolj zanj.«

»No, dajte tri!«

Štern je plačal, nakar je Izak križ zavil v papir in ga izročil kupcu. Medtem je vprašal:

»Vi torej jetnika obiskujete?«

»Veste, to se je tako zgodilo: moja tipkarica se je zelo zavzemala za nekega jetnika, ki je obsojen na dosmrtno ječo. Njej na ljubo sem ga šel obiskat. Fant se mi je zasmilil, posebno, ker je trdil, da je nedolžen.«

»Res?«

»Da. In najbolj grdo pri stvari je to, da so žensko, ki je bila glavni krivec, po dveh letih izpustili.«

»O! Ali morda govorite o tistem groznem umoru, ki sta ga izvršila dva zaljubljenca, da bi se rešila tretje osebe, ki jima je bila v napotje?«

»Da. In veste, gospod Seligman, pri vsej stvari je najstrašnejše to, da je fant bil obsojen na podlagi krive prisege.«

»To je gotovo!« je odvrnil Seligman. »In krivo-prisežnik ni bil nihče drugi ko Jakob Grenhut.«

»Seligman!« je vzkliknil Štern. »Vi to veste?«

»Vem! Grenhut usodnega dne ni mogel videti obtoženca v Pikertonu, ker tudi on sam ni bil tu.«

»Kje pa je bil?«

»V Springfieldu.«

»Ali gotovo veste?«

»Gotovo! Saj sva bila skupaj. On je kupil konja in se je šele ponoči vrnil domov. Naslednjega jutra je videl fanta in deklo skupaj, toda na odvetnikovo prigovarjanje je rekel, da ju je videl v petek.«

»Seligman, vi ste vse to vedeli in molčali?« je ogorčeno vprašal Štern.

»In zakaj bi naj govoril? Saj me stvar nič ne briga! Kaj bi bilo, če bi o vsakem povedal, kar vem o njem? Imel bi same sovražnike.«

»Sramota! Velika sramota!« se je hudoval Štern.

»Vi ste vedeli, da je ubogi fant po nedolžnem obsojen in se niste oglasili! Moj Bog, koliko je moral pretrpeti v desetih letih! A njegovega trpljenja mora takoj biti konec! Kar danes pojdite k državnemu pravdniku in mu vse povejte!«

Izak se je stresel od groze.

Ogromne vsote za izstreljeno strelivo

Pri topniški pripravi kake ofenzive je pri današnjem stanju pogojev za zadevanje in natančno merjenje treba 500 do 800 strelcev iz 155 milimetrskega topa, da uničimo eno nasprotno baterijo, 700 do 800 strelcev iz 75 milimetrskega topa, da pretrgamo navadno oviro iz bodeče žice. Topniška priprava francoske ofenzive dne 16. aprila 1917 pri Verdunu je porabila 60.000 ton streliva, vrednega 450 milijonov zlatih frankov ali v našem današnjem denarju deset milijard dinarjev. Napad na Verdun 20. avgusta 1917 je zahteval 40.000 ton municije, vredne ca. 6 milijard dinarjev. Podobno drugi veliki napadi v svetovni vojni. Če vzamemo te številke za